

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Dr. Miklós Endre ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **I.rendű felperes neve** (I. rendű felperes címe) I. rendű, valamint **II.rendű felperes neve** (II. rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek a Liskai Ügyvédi Iroda ügyintéző Dr. Liskai Katalin ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen jó hírnév megsértésének megállapítása iránti perében a Somogy Megyei Bíróság 2008. március 10. napján kelt 23.P.22.205/2007/8. számú ítélete ellen a felperesek által 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezés kapcsán a mai napon tartott fellebbezési tárgyaláson meghozta az alábbi

Ítéletet

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben úgy változtatja meg, hogy megállapítja:

- az alperes az E. rádióknak 2007. december 7-én adott nyilatkozatával - mely szerint a „a fegyelmi vizsgálatnak arra kellett volna választ adnia, hogy jogosan számoltak-e el mintegy kettő millió forint túlórapénzt az iskolavezetőnek és helyettesének.”- megsértette a felperesek személyhez fűződő jogait;
- az alperes 2007. december 10-én tartott közmeghallgatáson azon nyilatkozatával mely szerint
„.....az a bizonyos összeg, hogy jogerősen lett-e felvéve, vagy nem még nincs jogerősen tisztázva, ugyanis jogerős döntést a bíróság hozhat.”
továbbá, hogy
„A testület szóban úgy döntött, hogy ezen szubjektív határidők miatt jobb a békeség, nem próbálunk kiszabni fegyelmi fokozatot. Ennyi. Egy formai dolog. Nem azt mondta a testület, hogy az adott tény ami miatt indult a vizsgálat nem történt meg, ilyet nem mondott a testület.”
megsértette az I. rendű felperes személyhez fűződő jogait.

Az alperest a jövőre nézve eltiltja a felperesekkel kapcsolatos hasonló tartalmú kijelentésektől.

A másodfokú bíróság ezt meghaladóan utasítja el felperesek keresetét.

Mellőzve az elsőfokú bíróság ítéletének feljegyzett eljárási illeték valamint a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseit, kötelezi a II. rendű felperest és az alperest arra, hogy az Állam javára az APEH Dél-Dunántúli Regionális Igazgatóság külön felhívásában foglalt módon és időben az alábbi feljegyzett eljárási illeték-összegeket fizessék meg:

- a II. rendű felperes 10.500,- Ft, azaz (tízezer-ötszáz forint)
- az alperes 31.500,- Ft azaz (harmincegyezer-ötszáz forint) elsőfokú; továbbá
- a II. rendű felperes 12.000,- Ft, azaz (tizenkettőezer forint),
- az alperes 36.000,- Ft (harminchatezer forint) másodfokú eljárási illetéket.

Kötelezi az alperest arra, hogy 15 (tizenöt) nap alatt fizessen meg az I. rendű felperesnek 50.000,- Ft (ötvenezer forint) + ÁFA elsőfokú és 30.000,- Ft (harmincezer forint) + ÁFA másodfokú perköltséget.

A II. rendű felperes és az alperes az egyéb felmerült első és másodfokú költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincsen helye.

Indokolás

A felperesek a módosított keresetükben az alperes őket érintő, nyilvános fórumokon, sajtóban megjelent több nyilatkozatára vonatkozóan kérték annak megállapítását, hogy azok a jó hírnevüket sértették és indítványozták azt, hogy a bíróság a jövőre nézve az alperest hasonló tartalmú nyilatkozatok megtételétől tiltsa el.

Az alperes a módosított kereseti kérelmek elutasítását kérte. Álláspontja szerint a kifogásolt nyilatkozatai a valóságnak megfelelő, tényszerű tájékoztatást tartalmaztak, ezért személyiségi-jogi sértést nem valósítottak meg.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét egészében elutasította. Álláspontja szerint sem az alperes által kezdeményezett fegyelmi eljárás, sem az alperes különböző nyilatkozatai nem jártak együtt olyan sértő, valótlan állításokkal, amelyek a személyiségi-jog sértést megvalósították volna.

Az ítélet ellen a felperesek nyújtottak be fellebbezést, amelyben kérték az elsőfokú döntés megváltoztatást és a módosított kereseti kérelmüket teljesítő ítélet meghozatalát. Megítélésük szerint az elsőfokú bíróság helytelenül értékelte a becsatolt bizonyítékokat, amelyek egyébként alkalmasak voltak annak alátámasztására, hogy az alperes valótlan tényállításai nyomán tévesen azt a

következtetést vonják le az emberek, hogy a felperesek a kétmillió forint túlórapénzt jogtalanul vették fel, és az ezért ellenük induló eljárás elől megfutamodva mondtak le a vezetői tisztségükről.

Az alperes a nyilvános megnyilatkozásai során elmulasztotta annak egyértelmű közlését, hogy az I. rendű felperes elleni fegyelmi eljárás érdemi vizsgálat nélkül megszűnt, mert annak megindítására e célból előírt határidőn túl került sor.

Az alperes a felperesi fellebbezések elutasítását és a költségei megtérítésére történő kötelezést kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a perbeli tényállást és abból helytálló jogi következtetések levonásával hozta meg a döntését. Kiemelte, hogy a kifogásolt megnyilvánulásai sértő tartalom nélküli, a nyilvánosság tájékoztatását szolgáló tényközlések voltak.

Az I. rendű felperes fellebbezése egészében, míg a II. rendű felperesé részben alapos.

Az ítélet tábla a megyei bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás egyik fél által sem vitatott adatai, valamint a felek másodfokú eljárás során tett nyilatkozatai alapján az alábbiak szerint pontosítja, illetve egészíti ki:

2007. november 21. napján az alperes K. Község Önkormányzatának képviseletében eljárva írásban értesítette az I. rendű felperest arról, hogy az ellene indított fegyelmi eljárás ügyében 2007. november 29-én nyilvános testületi ülés keretében - amihez egyébként előzetesen az I. rendű felperes hozzájárult - tárgyalást tart, és kérte az ezen való megjelenését.

2007. november 25-én a képviselőtestület tagjai informális ülésükön lényegében abban állapodtak meg, hogy a fegyelmi eljárás kezdeményezésére irányadó törvényi határidő elmulasztására tekintettel az I. rendű felperessel szembeni fegyelmi eljárást megszüntetik.

Ennek megfelelően a kitűzött nyilvános testületi ülés kezdetén az ügyrendi bizottság elnöke a határidő túllépésére hivatkozással indítványozta az I. rendű felperessel szembeni fegyelmi eljárás megszüntetését, amit a testület vita és ellenszavazat nélkül egyhangúlag elfogadott és a 131/2007.(XI.29.) számú határozatával az I. rendű felperes ellen indított fegyelmi eljárást a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 51/A.§ (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra figyelemmel megszüntette. Ezzel a fegyelmi eljárás lezárult.

Az ülést vezető alperes részéről egyébként a megszüntetésre irányuló indítvány után elhangzott az, hogy amennyiben a testület a javaslatot elfogadja „... akkor erről itt nem beszélhetünk tovább.”

A meghívott és jelenlévő I. rendű felperesnek így a védekezése előterjesztésére nem volt lehetősége.

2007. december 07-én az alperes nyilatkozott az E. nevű helyi rádióknak, melynek során többek között azt mondta, hogy „.....a fegyelmi vizsgálatnak arra kellett volna

választ adnia, hogy jogosan számoltak-e el mintegy kettőmillió forint túlórapénzt az iskolavezetőnek és helyettesének."

2007. december 10. napján K. Község Önkormányzata közmeghallgatást tartott, amelyen polgármesteri minőségében az alperes elnökölt. Az összejövetelen szinte kizárólag az I. rendű felperes ellen indult vizsgálat, eljárás előzményeiről, mozzanatairól és következményeiről esett szó.

Az ülésen az alperes többek között az alábbi kijelentéseket tette:

„..... Az a bizonyos összeg, hogy jogerősen lett-e felvéve, vagy nem, még nincs jogerősen tisztázva, ugyanis jogerős döntést a bíróság hozhat."

„A testület szóban úgy döntött, hogy ezen szubjektív határidők miatt jobb a békesség, nem próbálunk kiszabni fegyelmi fokozatot. Ennyi. Egy formai dolog. Nem azt mondta a testület, hogy az adott tény, ami miatt indult a vizsgálat nem történt meg, ilyet nem mondott a testület."

Az I. rendű felperes később a K.-i Munkaügyi Bíróság előtt két peres eljárást indított. Az egyikben a ki nem fizetett túlórapénz megfizetésére kérte kötelezni a munkáltatóját, míg a másik eljárásban az időközben megszüntetett közalkalmazotti jogviszonyához kapcsolódó igényeit érvényesítette.

A másodfokú bíróság a fentiek szerint kiegészített és most már teljes körű tényálláshoz képest is úgy ítéli meg, hogy az elsőfokú bíróság nem helytálló jogi következtetések levonásával alakította ki álláspontját és hozta meg a döntését, amit az ítéletábra ezért a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatott és az I. rendű felperes módosított kereseti kérelmének lényegében egészében, míg a II. rendű felperes esetében részben helyt adott.

Az irányadó tényállásból kitűnően az alperest 2007. nyarától élénken foglalkoztatta - önmagában nem kifogásolható módon - annak a kérdésnek a tisztázása, hogy a felperések évek óta folytatott túlóra-elszámolási gyakorlata - amely egyébként nem volt titok a fenntartó önkormányzat előtt sem - megfelel-e a jogszabályi előírásoknak vagy sem. Az alperes első vizsgálat indítási indítványát a testület elvetette, de a jegyzővel mégis megvizsgáltatta a kérdést, aki azonban visszasságot nem talált. Időközben az I. rendű felperes az alperes utasítására a felperések kötelező óraszámát a kívánt mértékre felemelte, az alperes azonban nem tett le a fegyelmi eljárás megindításának gondolatáról és a képviselőtestület 2007. október 25-i zárt ülésén a bizonyára nyomós indokokkal alátámasztott indítványát a testület már elfogadta és az I. rendű felperessel szemben a fegyelmi vizsgálatot elrendelte. Bár semmilyen rendelkezés nem tiltja, és a gyakorlatban számtalan fegyelmi jogkör gyakorlója él a lehetőséggel és a fegyelmi eljárás megindításához szükséges alapos gyanút a fegyelmi eljáráson kívül eső, azt megelőző vizsgálat keretében kíséri meg tisztázni az alperes és indítványa nyomán a testület nyomban a nagyobb súllyal bíró és részletesen szabályozott fegyelmi eljárást választotta. Majd amikor ismertté vált az, hogy az időmúlás okából a fegyelmi eljárás nem folytatható le,

annak megszüntetésével egyetértett, kijelentve azt is: „... akkor erről itt nem beszélhetünk tovább.”

Az alperes ennek ellenére a 2007. december 07-i rádiónyilatkozatában anélkül, hogy a fegyelmi eljárás megszűnésének tényéről szólt volna - ráadásul pontatlanul felfelé kerekítve - megjelölte azt az összeget (és a jogcímét) amit a felperesek előzőleg felvettek. A szóban forgó kétmillió forint különösen akkor, ha nem tesz hozzá, hogy az érintettek között miként oszlik meg, hogy mekkora időn át és milyen körülmények között végzett munka ellenértékéről van szó, önmagában alkalmas a negatív értékítélet kiváltására, megalkotására. A közlés, minthogy kisebb lélekszámú településről van szó, nevek említése nélkül is alkalmas a beazonosítható személyek - jelen esetben a felperesek - jó hírnevének burkolt módon történő rombolására. Egy megszünt fegyelmi eljárás alapját képező körülménynek ilyen módon való előadása a Ptk. 78.§ (2) bekezdésében foglalt személyhez fűződő jog sérelmét valósítja meg azáltal, hogy egy való tényről úgy tájékoztat, hogy a hallgatónak a tényleges elkövetés, a negatív megítélés képzetét kelti.

Az ítélet táblája álláspontja szerint az alperes akkor járt volna el helyesen, ha a fegyelmi eljárás megszüntetése tényének és indokának közlésén túlmenően további részletekbe nem bocsátkozik. Ez annál is inkább fontos lett volna, mert az ember személyiségének szinte a legfontosabb megnyilvánulása a munka és a munkáját, a munkával kapcsolatos emberi magatartását érintő állítások, híresztelések megítéletekor különös körültekintéssel kell eljárni.

Mivel a kifogásolt nyilatkozat helyettesi státusz említésével egyértelműen utal a II. rendű felperesre, a részletezett jogsérelem az ő terhére is megállapítható volt.

A K.-en 2007. december 10. napján tartott közmeghallgatáson megjelent helybéliek a becsatolt DVD felvételek tanúsága szerint fő vonalaiban ismerték az ügy körülményeit, így természetesen azt is, hogy korábban az I. rendű felperessel szembeni fegyelmi eljárást a testület megszüntette. Az alperes mégis az itt elhangzott és elsőként kifogásolt megszólalásával azt próbálta elhitetni a jelenlévőkkel, hogy az ügy még nem zárult le, tehát még lehetséges, hogy az I. rendű felperessel szembeni gyanú mégiscsak beigazolódik és hogy a végső szót egy jogerős bírósági döntés lesz hivatva kimondani. Ez az állítás ugyancsak az I. rendű felperesnek a Ptk. 78.§ (2) bekezdése szerinti jó hírnevéhez fűződő személyiségi joga sérelmét jelenti, hiszen arra utal, azt a képzetet kelti, hogy függetlenül a fegyelmi eljárás megszűnésétől még beigazolódhat az a gyanú, aminek tisztázására egyébként az I. rendű felperessel szembeni vizsgálat lett volna hivatott. Az alperes az este során a „vitát” végső soron eldöntő bírósági eljárásra többször is hivatkozott. Az egyik hozzászóló ezért egyenesen rákérdezett arra, hogy milyen bírósági ügyről beszél. Az alperes a válaszában kénytelen volt elismerni, hogy valójában nincs tudomása egyetlen folyamatban lévő bírósági pererről sem, és ilyen eljárást az önkormányzat nem is kíván indítani, ennél fogva ő az I. rendű felperes által esetleg indítandó perre gondolt csak.

Lényegében hasonló indokok miatt minősítette a másodfokú bíróság jogsértőnek az alperes másodikként kifogásolt közmeghallgatási nyilatkozatát. Ennek szövege is azt sugallja a hallgatóságnak, hogy az I. rendű felperes elkövette a terhére rótt cselekményt és a testület csak a határidő-mulasztás, mint formai hiba és a békesség érdekében mellőzte a fegyelmi büntetés kiszabását. Ez az inszinuáló állítás is alkalmas a felperes jó hírnevének burkolt rombolására.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a fentebb taglalt alperesi megnyilvánulások nyomán megalapozott a felpereseknek a Ptk. 84.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti megállapítási és a b) szerinti jövőbeni jogsértéstől való eltiltási igénye.

A másodfokú bíróság osztja az elsőfokú bíróság azon álláspontját, mely szerint az alperes részéről a fegyelmi eljárás kezdeményezése, az ahhoz kapcsolódó tájékoztatás nem alapoz meg személyiségvédelmi igényt, mert azok során indokolatlanul bántó, lekicsinylő durván sértő kifejezések használatára nem került sor. (EBH 2002.624. számú jogeset)

Bár a másodfokú bíróság az I. rendű felperesi fellebbezésnek a kereseti kérelemre visszautaló valamennyi pontját ugyan nem találta megalapozottnak, mégis úgy ítélte meg, hogy az I. rendű felperes legfontosabb kereseti kérelmei megalapozottnak bizonyultak, úgyszintén ezekre nézve a jövőre való eltiltás kereseti kérelme is, ezért az I. rendű felperest úgy az elsőfokú, mint fellebbezése nyomán a másodfokú eljárásban teljes egészében pernyertesnek tekinti.

A II. rendű felperes kereseti kérelme a megállapításra irányuló részében csak egy pontban bizonyult megalapozottnak, és bár ez az egy pont a kérelme lényegét magában hordozza, és ezért a bíróság úgy ítélte meg, hogy pervesztesége illetve pernyertessége 50%-50%-os, vagyis egyenlő arányú.

Az ügy az illetékekről szóló módosított 1991. évi XCIII. törvény (Itv.) 62.§ (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyi illeték-feljegyzési jog kedvezménye alá esik, vagyis az eljárási illetéket sem az elsőfokú, sem a fellebbezési eljárásban a keresetlevélre illetve a fellebbezésre nem kellett leróni, azt a bíróságok feljegyezték. Mivel a fellebbezési eljárásban a pernyertesség, perveszteség jelentős mértékben módosult, az elsőfokú határozat perköltségre vonatkozó rendelkezéseit a másodfokú bíróság teljes egészében mellőzte.

Az I. rendű felperes teljes mértékben pernyertes lett, javára az alperes tartozik első és másodfokú ügyvédi munkadíjat megfizetni a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján, és ennek első- és másodfokú eljárásra vonatkozó összegeit a bíróság a módosított 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja, valamint az (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg.

A II. rendű felperes és alperes vonatkozásában a pernyertesség, perveszteség aránya egyenlő, ezért a bíróság a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett,

hogy a nevezett peres felek az első és másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Az illetékkedvezmény következtében le nem rótt, feljegyzett első és másodfokú eljárási illetékről a felhívott fenti szakaszok, valamint a módosított 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján rendelkezett a bíróság.

Ez alapján az I. rendű felperes vonatkozásában az alperes a 21.000,- Ft elsőfokú és 24.000,- Ft másodfokú eljárási illetéket egészében tartozik az állam javára megfizetni, míg a II. rendű felperes és az alperes az ugyancsak 21.000,- Ft és 24.000,- Ft első illetve másodfokú eljárási illetéket egyenlő arányban megosztva köteles az államnak megfizetni. E felosztásból adódik a II. rendű felperes terhére 10.500,- Ft elsőfokú és 12.000,- Ft másodfokú, míg az alperes terhére 31.500,- Ft (21.000 + 10.500) elsőfokú és 36.000,- Ft (24.000 + 12.000) másodfokú feljegyzett eljárási illeték.

Pécs, 2008. október 14.

Dr. Juhász László s.k. a tanács elnöke, Dr. Fekete Bálint s.k. előadó bíró, Dr. Zóka Ferenc s.k. bíró